

СЕРІАЛ «ЕПІДЕМІЯ»
В ТОП-10 НАЙКРАЩИХ НА NETFLIX

КНИЖКУ ЧИТАЮТЬ 12 МОВАМИ СВІТУ

ВРЯТУВАТИ ЛЮДСТВО — ЛИШИТИСЯ ЛЮДЬМИ

По-справжньому ми злякалися того дня, коли оголосили про закриття метро. Подзвонила мама: «У магазинах порожні полиці... Знаєш, дитинко, мені стає якось лячно, на вулиці всі в масках». Потім Сергій, мій чоловік, не зміг дотелефонуватися на роботу, мобільний зв'язок завис, як у новорічну ніч, — мережа перевантажена й короткі гудки, а до кінця дня новини посипалися одна за одною: комендантська година, заборона на пересування містом, патрулі, роздавання ліків і продуктів за талонами, комерційні організації закрито, у школах і дитячих садках організовано пункти екстреної допомоги. Але насправді то були не пункти, а лазарети, переповнені тяжкохворими, яких клали просто на підлогу. Інфікованих щодень більшало, а надії меншало. Але цей жах був лише початком. І тоді розверзлося пекло...

Диявольськи класний серіал.
Стівен Кінг

bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8633-7

9 786171 286337

ЯНА ВАГНЕР
ВОНГОЗЕРО
ЕПІДЕМІЯ

ВОНГОЗЕРО

ЕПІДЕМІЯ

ЧИТАЙ КНИЖКУ —
ДИВИСЬ КІНО

ЯНА ВАГНЕР

ВОНГОЗЕРО
ЕПІДЕМІЯ

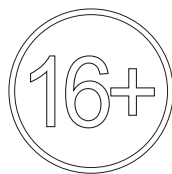
ЯНА ВАГНЕР

**ВОНГОЗЕРО
ЕПІДЕМІЯ**

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**
2021

УДК 821.161.1
В12

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

The publication of the book was negotiated through Banke,
Goumen & Smirnova Literary Agency (www.bgs-agency.com)

ISBN 978-617-12-8633-7

- © Jana Vagner, 2011
- © Joint-Stock Company TNT-Broadcasting Network, обкладинка, 2019
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Мама померла у вівторок, сімнадцятого листопада. Я дізналася про це від сусідки — особлива іронія полягала в тому, що ані я, ані мама ніколи не були з нею близькі. Це була сварлива, невдоволена життям жінка з непривітним обличчям, ніби витесаним із каменю. П'ятнадцять років ми з мамою мешкали з нею на одному сходовому майданчику, і якийсь час я навіть не віталась із сусідкою та із задоволенням натискала кнопку ліфта, перш ніж вона встигала дійти до нього від своїх дверей, тяжко дихаючи й насилу переставляючи ноги. Автоматичні двері зачинялися саме тієї миті, коли вона підходила, і в неї був дуже кумедний вираз обличчя — монументальне обурення. З таким виразом вона часто за ці кілька років (мені виповнилося тоді чотирнадцять чи п'ятнадцять) дзвонила в наші двері — мама ніколи не запрошувала її зайти — і висловлювала свої претензії: тала вода натекла з черевиків у холі, гість помилково подзвонив у її двері після десятої вечора. «Чого їй знову треба, мам?» — запитувала я голосно, коли мамині інтонації ставали геть уже безпорадними. За все життя вона так і не навчилася захищатися, і дріб'язковий конфлікт у черзі, від якого в решти учасників хіба з'являлися блиск в очах і здоровий рум'янець, спричиняв у неї головний біль, пришвидшене серцебиття та сльози. Коли мені виповнилося вісімнадцять, щотижневим сусідчиним інтервенціям зненацька настав край — мабуть, вона відчула, що я готова замінити маму на посту біля дверей, і припинила свої обурені набіги; ще за якийсь час я знову почала вітатися з нею, щоразу відчуваючи

якесь непевне торжество, а потім, незабаром, поїхала з дому (можливо, після мого від'їзду війна тривала, але мама ніколи не розповідала мені про це), і образ нервової недружелюбної жінки з іменем, яке їй геть не пасувало, — Любов, — змеркнув і перетворився лише на один із незначущих дитячих спогадів.

Напевно, за минулі десять років я жодного разу не чула її голосу, але чомусь упізнала миттєво, варто було їй сказати: «Анюто». Отак вимовити моє ім'я й замовкнути, і я одразу збагнула, що мами більше немає, — сусідка лише дихала в слухавку, уривчасто й шумно, і терпляче чекала, поки я сідала на підлогу, поки намагалася вдихнути, поки я плакала — ще не почувши ані слова, крім свого імені, я плакала та притискала слухавку до вуха, і чула її подих, і ладна була плакати якомога довше, щоб далі не прозвучало жодного слова, а сердита жінка з іменем Любов, яка в моїй пам'яті залишилася розмитою картинкою з дитинства — зачиняються двері ліфта, монументальне обурення, — дозволила мені плакати десять хвилин чи двадцять і заговорила аж відтак. Відтак — я сиділа на підлозі — вона сказала, що мама зовсім не мучилася. «Ми тут надивилися жажіть по телевізору, звісно, але ти нічого такого не думай, усе було зовсім не так страшно, ніяких судом, ніякої задухи, ми в останні дні не замикаємо дверей, Аню, бо мало чого, сама розумієш, стане гірше — до дверей дійти не встигнеш, і я заглянула до неї — принесла трохи бульйону, а вона лежала в ліжку, й обличчя в неї було дуже спокійне, наче вона просто припинила дихати вві сні».

Мама не казала мені, що захворіла, — але я чомусь відчувала, що це неодмінно станеться. Нестерпно було проживати кожен день із думкою, що вона за вісімдесят кілометрів від нашого спокійного добробутного будинку, якихось

сорок хвилин автівкою, і я не можу забрати її. Півтора місяці тому я гостювала у неї востаннє, Мишкову школу тоді вже закрили на карантин, інститути теж були вже закриті, і, здається, ішлося про те, щоб закрити й кінотеатри та цирк. Але все це ще не сприймали як катастрофу, радше як позаурочні канікули. Людей у масках нечасто можна було зустріти на вулиці, тому вони ніяковіли, бо інші перехожі на них витріщалися. Сергій ще їздив щодня в офіс, і місто, місто ще не закрили — це навіть не обговорювали, нікому й на думку не спадало, що мегаполіс, гігантський мурашник площею тисяча кілометрів, можна огородити колючим дротом і відрізати від решти світу; що одного дня раптом припинять працювати аеропорти й залізничні вокзали, пасажирів висаджуватимуть із приміських електричок, і вони стоять на пероні змерзлим здивованим натовпом, наче діти, яким у школі скасували уроки, зі змішаними почуттями тривоги й полегшення проводжатимуть очима порожні потяги, що йдуть у місто, — нічого цього ще не сталося того дня. Я заїхала на хвилину — забрати Мишка, який у неї обідав, і мама сказала: «Анюто, ти хоч поїж, суп іще гарячий», але я воліла повернутися додому раніше за Сергія, тож, здається, устигла лише випити кави й відразу вирушила — ні про що до пуття не поговоривши з нею, покvapом дзьобнула її в шоку в коридорі біля дверей, «Мишку, збирайся швидше, бо зараз затори почнуться», навіть не обійняла. Ой, мамо, матусю.

Усе сталося так швидко — за кілька днів інтернетом раптом почали ширитися чутки, знічев'я я читала їх і ввечері переказувала Сергієві, а він сміявся: «Анько, ну як ти це уявляєш, закрити місто — тринадцять мільйонів людей, уряд, і взагалі — там пів області працює, не божеволій — через якусь респіраторну дурню наженуть зараз страху на вас, параноїків, ви накупите ліків, і все

потихеньку стихне». Місто закрили зненацька, уночі. Сергій ніколи не будив мене вранці, але я знала, що йому подобається, коли я прокидаюся разом із ним, варю йому каву, ходжу за ним по будинку босоніж, сиджу поруч, очі злипаються, а він прасує собі сорочку, проводжаю його до дверей і плентаюся назад у спальню, щоб накритися з головою і поспати ще годину-другу. А того ранку він розбудив мене дзвінком.

— Мала, заглянь в інтернет, затор звірячий на під'їзді до міста, стою вже пів години, жодного поруху.

Голос у нього був трохи роздратований, як у людини, якій не подобається запізнюватися, але тривоги я не відчувала — точно пам'ятаю, тривоги ще не було. Я спустила ноги з ліжка та якийсь час сиділа нерухомо, прокидаючись, відтак попленталася до кабінету, увімкнула ноутбук. Здається, дорогою завернула на кухню й налила собі чашку кави, вона ще не встигла вихолонути, — я сьорбала теплу каву з чашки й чекала, поки завантажиться браузер, щоб подивитися мапу заторів, і просто під рядком пошуку, серед інших новин на кшталт «Під час аварії літака в Малайзії ніхто не загинув» і «Міхаель Шумахер повертається на траси "Формули-1"», першою була ця фраза: «Ухвалено рішення про тимчасове обмеження в'їзду на територію Москви». Фраза була нестрашна — нудні пласкі слова «тимчасове обмеження» звучали якось звично й безпечно, я прочитала коротку новину до кінця — чотири рядки, і поки набирала номер Сергія, новини почали з'являтися одна за одною, просто поверх першого, нестрашного напису. Я дійшла до слів «МОСКВУ ЗАКРИТО НА КАРАНТИН», і цієї миті Сергій узяв слухавку та сказав:

— Я вже знаю, по радіо щойно передали, ще без подробиць. Я зараз зателефоную в контору, а тоді наберу тебе, ти почитай іще, гаразд? Дурня якась, — і від'єднався.

Я не стала читати далі, а зателефонувала мамі. У слухавці лунали довгі гудки. Я скинула виклик і набрала номер маминого мобільного. Коли вона врешті відповіла, то була трохи захекана:

— Анюто? Що, що сталося? Що в тебе з голосом?

— Мамо, ти де?

— Вийшла в магазин — хліб закінчився. Та що таке, Аню? Я завжди в цей час виходжу, що за паніка?

— Вас закрили, мамо, місто закрили. Я ще нічого не знаю, у новинах передали. Ти слухала новини вранці?

Вона помовчала трохи, а потім сказала:

— Добре, що ви за містом. Сергій удома?

Сергій телефонував дорогою ще кілька разів. Я читала йому вголос подробиці, що спливали в Мережі. Усі новини були короткими, інформація просочувалася по дешиці, чимало повідомлень починалися зі слів «за неперевіреними даними», «джерело в адміністрації міста повідомило», обіцяли, що в обідніх новинах на федеральних каналах виступить головний санітарний лікар. Я оновлювала й оновлювала вебсторінку, доки в очах не зарябіло від заголовків і літер. Кава охолола, і понад усе мені хотілося, щоб Сергій швидше повернувся додому. Після мого третього дзвінка він сказав раптом, що в заторі почався рух, водії заглушили двигуни й вешталися трасою, заглядаючи в сусідні автівки та слухаючи уривки новин із радіоприймачів. «Якась дурня, мала, новини лише раз на пів години, вони тут музику крутять із рекламою, дідько б їх ухопив», — і повернулися до своїх автомобілів, які колоною поповзли в бік міста. За сорок хвилин і п'ять кілометрів з'ясувалося, що потік на найближчому з'їзді розвертається в область. Сергій зателефонував іще раз і сказав:

— Схоже, вони не брешуть, місто справді закрили.

Ніби ще були сумніви і, рухаючись у бік міста ці останні п'ять кілометрів до розвороту, він сподівався, що це лише розіграш, невдалий жарт.

Прокинувся Мишко, спустився з другого поверху й грюкнув дверцятами холодильника. Я вийшла з кабінету та сказала:

— Місто закрили.

— Як це? — Він обернувся, і чомусь його заспаний вигляд, скуйовджене після сну волосся та слід від подушки на щоці відразу мене заспокоїли.

— У Москві карантин. Сергій повертається додому. Я телефонувала бабусі, у неї все гаразд. Якийсь час у місто не можна буде потрапити.

— Кльово, — сказав мій безтурботний худий хлопчик, у житті якого не виникало більшої проблеми, ніж зламана ігрова приставка; його ця новина анітрохи не злякала — може, він подумав про те, що канікули триватимуть ще якийсь час, а може, і геть нічого не подумав, просто сонно всміхнувся мені, схопив пакет апельсинового соку й печиво і, човгаючи, посунув назад до своєї кімнати.

Усе це справді було ще не страшно. Неможливо було уявити, що карантин не закінчиться за кілька тижнів. По телевізору тими днями говорили, що це «тимчасовий захід», «ситуація під контролем», «у місті достатньо ліків, постачання продовольства організовано», новини не йшли ще нескінченним потоком, із рядком-бігунком унизу екрана та трансляціями наживо з вулиць, навдивовижу порожніх, із поодинокими перехожими в марлевих пов'язках, по всіх каналах ще було повно розважальних передач і реклами, і ніхто ще не злякався по-справжньому — ані ті, хто залишився всередині, ані ми, ззовні. Ранки починалися з новин, із дзвінків мамі та друзям. Сергій працював дистанційно, це

було навіть приємно — позаурочна відпустка, наш зв'язок із містом не перервався, а просто був обмеженим. Ідея прокрастися в місто й забрати маму здавалася нетерміноюю — уперше ми заговорили про це не всерйоз, за вечерею, здається на початку карантину, і в перші дні Сергій (і не лише він — деякі наші сусіди, як з'ясувалося пізніше, робили те саме) кілька разів виїжджав; за чутками, тоді ще було перекрито лише основні траси, а чимало другорядних в'їздів залишалися вільними, — але в місто потрапити він так жодного разу й не зміг і повертався ні з чим.

По-справжньому ми злякалися того дня, коли оголосили про закриття метро. Усе сталося якось одночасно, немов зненацька піднялися непрозорі фіранки — й інформація ринула на нас бурхливим потоком. Раптом ми жахнулися з того, як нам удавалося бути такими безтурботними, чотириста тисяч хворих, зателефонувала мама — «У магазинах порожні полиці, але ви не хвилюйтеся, я встигла зробити деякі запаси, мені не потрібно багато, і Любов Михайлівна каже, що в ЖЕДі друкують продовольчі талони та днями почнуть розподіляти продукти», а відтак вона сказала: «Знаєш, дитинко, мені стає якось лячно, на вулиці всі в масках». Потім Сергій не зміг дотелефонуватися на роботу, мобільний зв'язок завис, як у новорічну ніч, — мережа перевантажена й короткі гудки, а до кінця дня новини посипалися одна за одною: комендантська година, заборона на пересування містом, патрулі, роздавання ліків і продуктів за талонами, комерційні організації закрито, у школах і дитячих садках організовано пункти екстреної допомоги. Уночі до нас дотелефонувалася Олена та плакала в слухавку: «Анечко, які пункти, там просто лазарети, на підлозі лежать матраци, на них — люди, як на війні».

Відтоді не було вечора, коли ми із Сергієм не будували б планів якось прокрастися через карантин, крізь кордони

похмурих озброєних чоловіків у респіраторях; спочатку ці кордони були просто пластмасовими червоно-білими кубиками, яких багато біля кожного посту ДАІ та які легко можна було б розкидати автівкою з розгону. Бетонні балки з настовбурченою арматурою, що іржавіла на листопадовому вітрі, з'явилися пізніше. «Ну не будуть же вони стріляти, у нас велика важка автівка, ми могли б об'їхати полем... Ну дамо їм грошей», — я сердилася, сперечалася, плакала. «Треба забрати маму й Оленку, ми повинні бодай спробувати». І одного такого вечора хвиля цієї суперечки винесла нас із дому — Сергій розпихав по кишнях гроші, мовчки, не дивлячись на мене, зашнурував черевики, вийшов, повернувся по ключі від автівки; я так боялася, що він передумає, аж схопила з вішака першу-ліпшу куртку, крикнула Мишкові:

— Ми по бабусю, нікому не відчиняй, зрозумів? — І, не дочекавшись відповіді, вибігла слідом за Сергієм.

Дорогою ми мовчали. Траса була порожня й темна, до освітленого шматка шосе залишалося ще кілометрів зо двадцять, траплялися поодинокі автівки, що їхали назустріч, — спочатку з-за вигину дороги з'являлася хмара розсіяного білого світла, щоб потім, кліпнувши, перетворитися на тьмяно-жовте ближнє, і від цих мовби вітальних підморгувань зустрічних автомобілів ставало спокійніше. Я дивилася на профіль Сергія, уперто стиснуті губи й не наважувалася простягнути руку й торкнутися його, щоб не знищити імпульс, який після кількох днів суперечок, сліз і сумнівів змусив його почути мене, поїхати зі мною. Я просто дивилася на нього й думала: «Ніколи ні про що більше не попрошу тебе, тільки допоможи мені забрати маму, будь ласка, допоможи мені».

Ми проминули горбисті мурашники котеджних селищ, які безтурботно мерехтіли вікнами в темряві, виїхали на

освітлену ділянку дороги — ліхтарі, як дерева, що схилили свої жовті голови обабіч широкого шосе, великі торгові центри з погаслими вогнями обабіч, порожні паркінги, опущені шлагбауми, рекламні щити «Елітне селище Княже Озеро», «Земля від власника — від 1 га». Коли попереду замаячив кордон, що блокував в'їзд у місто, я навіть спочатку не відразу зрозуміла, що це саме він, — дві патрульні автівки навскоси, одна з увімкненими фарами, невелика зелена вантажівка на узбіччі, кілька довгих бетонних балок на асфальті, здалека схожих на білу довгасту пастилу, самотня людська фігура. Усе це мало такий несправжній, іграшковий вигляд, що я вперше справді повірила в те, що ми зможемо, — і поки Сергій скидав швидкість, я дістала телефон і набрала мамин номер, а коли вона відповіла, я сказала:

— Не говори нічого, ми зараз приїдемо по тебе, — і завершила виклик.

Перш ніж вийти з автівки, Сергій чомусь відкрив і знову закрив бардачок, але нічого звідти не вийняв; він залишив двигун увімкненим, і я якусь мить сиділа на пасажирському сидінні, дивлячись, як він іде в бік кордону. Він ішов повільно, наче обдумуючи те, що повинен сказати. Я дивилася йому в спину, а потім вискочила з автівки — зі звуку позаду мене зрозуміла, що дверцята не зачинилися, але не поверталася і майже побігла слідом за ним, а коли наздогнала, він уже стояв навпроти чоловіка в камуфляжі, незграбного, як ведмідь; було холодно, під підборіддям у чоловіка була маска, яку він почав квапливо натягувати на обличчя, щойно ми вийшли з автівки, кілька разів марно намагаючись схопити її за краєчок рукою в товстій чорній рукавиці. У другій руці він мав цигарку, спалену до половини. В одній із патрульних автівок за його спиною виднілося кілька силуетів і тьмяно світився екранчик, — я подумала, що вони дивляться

телевізор, це звичайні люди, такі ж, як ми. Ми зможемо домовитися.

Сергій зупинився за п'ять кроків — і я подумки похвалила його. Поспішність, із якою чоловік натягав маску на обличчя, давала змогу припустити: він не хоче, щоб ми наближалися. Я теж зупинилася, і Сергій виголосив підкреслено бадьорим голосом — тим, який ми використовуємо під час розмов із дашниками та поліційниками:

— Командире, як би нам у місто потрапити, га?

За його тоном і за тим, як він склав губи, було помітно, як складно йому дається ця невимушена інтонація, як неприємно йому вдавати дружелюбність, що він геть не впевнений в успіху. Чоловік поправив маску й поклав руку на автомат, що висів у нього на плечі. У цьому жесті не було погрози. Здавалося, ніби йому просто ніде подіти руки. Він мовчав, і Сергій продовжив — таким самим неприродно привітним голосом:

— Друже, дуже треба, скільки вас — п'ятеро? Може, домовимося? — і поліз у кишеню.

Дверцята автівки, що стояла позаду патрульної, ледь прочинилися, і цієї миті чоловік, який поклав руку на автомат, молодим, немов іще ламким голосом сказав:

— Не прийнято, розвертайтеся, — і махнув рукою, у якій димував недопалок, у бік роздільника.

Ми обоє машинально подивилися туди — з металевої роздільної стрічки було акуратно вирізано шмат, і на снігу, що лежав обабіч стрічки, чітко виднілася колія.

— Почекай, командире, — почав Сергій, але з очей чоловіка з автоматом я вже зрозуміла, що все марно, що немає сенсу називати його командиром, пропонувати йому гроші, що він зараз покличе своїх і нам доведеться сідати в автівку, розвертатися в колії, прокладеній такими ж, як

ми, хто намагався пробратися в закрите місто та вивезти звідти когось, кого вони люблять, за кого бояться.

Я змусила Сергія посунутися та зробила ще чотири кроки вперед, стала майже впритул до чоловіка з автоматом і тоді нарешті побачила, що він геть молодий, може років зо двадцять. Я постаралася поглянути йому просто в очі — він намагався відвести їх, і сказала:

— Послухай.

Я сказала «послухай», хоча нікому ніколи не «тикаю», це важливо для мене — «ви» задає дистанцію, ось я, доросла, освічена, благополучна, а ось це — хлопчик із темними віспинками на щоках у тих місцях, які не приховує біла маска, але тоді я знала точно, що мушу говорити саме так.

— Послухай, — кажу я, — розумієш, там моя мама, мама у мене там, вона сама, вона здорова, у тебе є мама, ти її любиш, ну пусти нас, будь ласка, ніхто не помітить, ну, хочеш, я сама проїду, а він мене тут почекає, у мене дитина вдома, я точно повернуся, обіцяю тобі, я поїду сама й повернуся за годину, пусти мене.

У його очах з'явилася непевність, я помітила її та приготувалася сказати щось іще, але тут за його спиною з'явився ще один, у такій само масці й із таким само автоматом на плечі:

— Семьонов, що в тебе тут?

І я, намагаючись дивитися в очі то одному, то іншому, поки вони не глянули один на одного, заговорила швидко, щоб не дати їм змоги отямитися:

— Хлопці, пропустіть мене, будь ласка, мені треба маму забрати, мама там залишилася, мій чоловік із вами тут почекає, я за годину повернуся, можете навіть у своє авто його не садити. Сергію, ти тепло вдягнений, еге ж? Ти погуляєш тут годину? Я швидко.

І той, який був старшим, раптом вийшов наперед, відтіснивши молоденького Семьонова з недопаленою цигаркою в руці, і сказав голосно, майже крикнув:

— Не прийнято, сказано вам. Ніби це я придумав. Розвертайтеся швидко, у мене наказ, ідіть в автівку.

Він махнув автоматом, і в його жесті знову не було жодної погрози, але я не встигла сказати нічого більше, тому що молоденький Семьонов, із жалем викинувши собі під ноги недопалок, мовив майже жалісно:

— Навколо Кільцевої натягнули колючку, там ще один кордон, навіть якби ми вас пустили, там не проїдете.

— Ходімо, мала, ходімо, нас не пропустять, нічого не вийде, — сказав Сергій, узяв мене за руку й майже силоміць повів до автівки. — Спасибі, мужики, я зрозумів, — казав він і тягнув мене за собою.

Я знала, що сперечатися марно, та все ще думала, що б такого їм сказати, щоб вони мене пропустили, і нічого — нічого не спало мені на думку, і коли ми сіли в автівку, Сергій знову чомусь відкрив і закрив бардачок і, перш ніж рушити, сказав мені:

— Це вже не міліція і не ДПС. Ти подивися на форму, Анько, це регулярні війська.

І поки він розвертав автівку, поки під колесами хрускотіла сніжна колія, я взяла до рук телефон і набрала мамин номер — перший на літеру «М», «мама», вона взяла слухавку після першого ж гудка й закричала:

— Алло, Аню, алло, що у вас там коїться?

А я сказала — майже спокійно:

— Матусю, нічого не вдалося, треба почекати, мамо, ми щось придумаємо.

Якийсь час вона не говорила нічого, чутно було тільки її дихання — так чітко, немов вона сиділа поруч зі мною, у автівці. Потім вона сказала:

— Ну звісно, маленька.

— Я зателефоную тобі пізніше, увечері, гаразд?

Я скинула виклик і заходилася шукати в кишенях, мені довелося підвестись із сидіння, ми вже їхали у зворот-

ному напрямку, незабаром мала закінчитися освітлена частина дороги — я вже бачила попереду кордон жовтого світла й мерехтливі вогники котеджних селищ, удома на нас чекав Мишко.

— Уявляєш, я забула вдома сигарети, — сказала я Сергієві й заплакала.

Рівно за тиждень, у вівторок, сімнадцятого листопада, мама померла.

* * *

Цей сон снівся мені все життя — іноді раз на рік, іноді рідше, але щоразу, коли я вже починала його забувати, він неодмінно приходив знову: мені треба дістатися кудись, зовсім недалеко, там на мене чекає мама, і я рухаюся вперед, але дуже повільно, — мені зустрічаються якісь непотрібні, зайві люди, і я грузну в розмовах із ними, як у павутинні, і коли нарешті майже досягаю мети, то раптом розумію, що запізнилася, що мами там більше немає, що її ніде немає — і я ніколи вже її не побачу. Я прокидалася від власного крику, із мокрим від сліз обличчям, лякаючи чоловіка, який лежав поруч, і навіть якщо той чоловік обіймав мене й намагався втішити, я відбивалася й відштовхувала його руки, приголомшена власною непохитною самотністю.

Дев'ятнадцятого листопада наш телефон замовк назавжди; разом із ним вимкнувся й інтернет. Виявив це Мишко — єдиний, хто намагався бодай удавати, що життя триває як зазвичай; виринаючи з напівсонної коми, у якій мене топили пігулки — Сергій змушував мене пити їх щоразу, коли я починала плакати й не могла зупинитися, — я йшла перевірити, де вони — дві людини, які в мене залишилися. Іноді вони сиділи поруч, схиливши голови над

комп'ютером, і гортали стрічку новин, а іноді Сергій пропадав у дворі — мені здається, він рубав там дрова, хоча годі було уявити більш безглузде заняття, а Мишко — Мишко все ще сидів перед комп'ютером, крутив ролики на «Ютубі» або грав в онлайнві ігри, і я, дивлячись на це, знову кричала та плакала; тут-таки відчинялися вхідні двері, впускаючи в дім струмінь холодного повітря, з'являвся Сергій, вів мене в спальню та змушував випити ще одну пігулку. Коли зник зв'язок, я прокинулася від того, що Сергій трусив мене за плече:

— Годі спати, мала, ти нам потрібна. Телефон здох, інтернет теж, у нас залишилися новини тільки з тарілки, і нашої з Мишком англійської замало.

Спустившись у вітальню, я виявила на дивані біля телевізора Мишка — на колінах у нього лежав оксфордський словник, а обличчя було зосереджене й нещасне, як на іспиті. Навколо нього сиділи дорослі: красуня Марина з триповерхового кам'яного палацу з моторошними вежами через вулицю від нас та її товстий чоловік Льоня, недільний партнер Сергія по піраміді. На підлозі біля дивана сиділа їхня маленька дочка — перед нею стояла ваза з черепашками, які ми привезли з весільної подорожі; судячи з роздутої щоки, одна з черепашок уже була в неї в роті, і тонка блискуча нитка слини тягнулася від підборіддя до решти крихких скарбів. Сергій вів мене попідруч сходами донизу — напевно, два дні пігулок і сліз не минули дарма, тому що Марина, піднявши на мене очі (попри ранню годину, макіяж у неї був бездоганим — є жінки, які мають вигляд досконалих янголів у будь-який час доби), швидко піднесла руку до рота й навіть спробувала підхопитися з дивана:

— Аню, у тебе кепський вигляд, ти не хвора?

— Ми здорові, — квапливо запевнив Сергій, і я відразу ж розсердилася на нього за цей поспіх, ніби це ми

сиділи в Марининій вітальні, дозволивши нашій дитині обсмоктувати чужі сентиментальні спогади. — Друзі, у нас тут сталося...

Перш ніж він зміг продовжити фразу — чомусь мені було дуже важливо завадити йому закінчити, я підійшла до дівчинки і, розтиснувши мокрі від слини чіпкі пальчики, висмикнула вазу й поставила її вище, на камінну полицю:

— Марино, вийми в неї з рота черепашку, вона вдавиться, це все-таки не цукерка.

— Упізнаю свою дівчинку, — сказав Сергій стиха, з полегшенням, наші погляди перетнулися, і я не змогла не усміхнутися йому.

Я не терпіла їх обох — і Марину, і її недолугого галасливого Льоню, під зав'язку набитого грішми й дурнувати-ми анекдотами; у підвалі у Льоні стояв більярдний стіл, і Сергій час від часу у вихідні вирушав туди пограти — перші пів року нашого життя в селищі я намагалася скласти йому компанію, але швидко зрозуміла, що не можу навіть удавати, що мені весело з ними. «Краще взагалі ніякого світського життя, ніж ця моторозна пародія», — казала я Сергієві, а він відповідав: «Знаєш, мала, не можна бути такою вередливою, якщо живеш у селі, із сусідами треба спілкуватися». І ось тепер ці двоє сиділи в моїй вітальні на моєму дивані, а мій син із відчаєм на обличчі намагався перекласти їм новини *СМН*.

Поки Марина діставала останню черепашку з-за щоки своєї дочки, Льоня по-хазяйськи поплескав по дивану поруч із собою і сказав:

— Сідай, Анько, і перекладай. Телефони здохли, наші брешуть, схоже, безбожно. Я хочу знати, що коїться у світі.

Я опустила на краєчок журнального стола — мені страшенно не хотілося сідати поруч із ними, — обернулася до телевізора й тут-таки припинила чути Маринине безпорадне воркування: «Дашо, виплюнь, виплюнь негайно»,

і Льонині гучні сміхи: «Няню відрізало карантинном, довелось Маринці згадувати про материнські інстинкти, та поки що не дуже вдається, Сергію, як бачиш». Я підняла руку, і вони замовкли разом, я слухала й читала рядок-бігунець унизу екрана. Минуло десять хвилин, п'ятнадцять. Запала цілковита тиша, а потім я обернулася до них. Марина тепер сиділа на підлозі в застиглій позі, затиснувши в руці мокру черепашку, видобуту з Дашиного рота, а Льюня тримав на руках дівчинку, затискаючи їй рота рукою, і очі в нього були дуже серйозні, такого дорослого виразу я жодного разу в нього не бачила; поруч із Льюнею завмер Мишко, худе обличчя з довгим носом, куточки губ опущені, брови підняті, як у карнавального П'єро, словник скотився з колін на підлогу — мабуть, знань англійської все-таки вистачило йому, аби зрозуміти головне.

Я не переводила погляду на Сергія, який стояв позаду дивана, лише мовила:

— Вони кажуть, що скрізь те саме. У Японії сімсот тисяч хворих, китайці не дали статистики, австралійці й англійці закрили кордони, тільки це їм не допомогло — схоже, вони теж спізналися; літаки не літають ніде. Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Чикаго, Г'юстон, — усі великі міста в Штатах на карантині, і вся Європа в такій само дупі — це якщо коротко. Кажуть, що створили міжнародний фонд і працюють над вакциною. Ще кажуть, що раніше ніж за два місяці вакцини не буде.

— А про нас що?

Льюня прибрав руку від рота дівчинки, і та одразу почала смоктати палець; вони обоє дивилися на мене, і я вперше помітила, які вони схожі, — бідолашна дівчинка, у ній не було нічого від тендітної породистої Марини, лише Льюнині близько посаджені очі й товсті борошністі щоки, з яких стирчала трикутна горошина підборіддя.

— Та що їм ми. Про нас поки що сказали мало. Теж усе погано, і те саме всюди — на Далекому Сході особливо, китайського кордону не закриєш, вони кажуть, що там третина населення інфікована; Пітер закрили, Нижній закрили.

— А Ростов? Про Ростов вони що кажуть?

— Льонь, не говорять вони про Ростов, вони про Париж кажуть, про Лондон. — Це було навіть приємно, чотири пари переляканих очей, прикутих до мого обличчя; вони чекали кожного мого слова, ніби від цього залежало щось дуже важливе.

— У мене мама в Ростові, — сказав Льоня тихо. — Я тиждень туди дотелефонуватися не можу нікому, а тепер телефон геть здох. Сергію, що це з нею? Аню, ти чого?

Поки Сергій підштовхував до виходу Льоню з дівчинкою на руках і Марину, яка все озиралася («Сергію, та що я такого сказав? Що у вас сталося? Може, вам допомога потрібна?»), я намагалася вдихнути — горло стиснулося, не кажи їм, не кажи, — і спіймала Мишків погляд; він дивився на мене, закусивши губу, і обличчя в нього було відчайдушне, безпорадне, я простягнула до нього руку, а він стрибнув до мене з дивана (столік по-зрадницьки затріщав під його вагою), учепився мені в плече та прошепотів кудись у ключицю:

— Мамо, що ж тепер буде?

А я сказала:

— Ну, спершу ми, звісно, зламаємо до біса журнальний столик.

Він відразу ж засміявся, як завжди робив, коли був іще маленьким, — його завжди було дуже просто розсмішити, попри будь-які прикрощі, це був найпростіший спосіб заспокоїти його, коли він плакав. До вітальні зайшов Сергій:

— Що смішного?

Я подивилася на нього поверх Мишкової голови та сказала:

— Гадаю, що далі буде тільки гірше. Що робитимемо?

Решту дня ми всі — я, Сергій і навіть Мишко, який облишив свої ігри, — провели у вітальні біля ввімкненого телевізора, немов цінність цього останнього каналу зв'язку із зовнішнім світом, який у нас залишився, лише щойно стала для нас очевидною, і ми поспішали ввібрати якомога більше інформації, перш ніж ця ниточка урветься. Мишко, щоправда, сказав:

— Супутникові точно нічого не буде, мам, що б вони там не вимикали, він літає собі й літає, — але сидів із нами до ти, доки нарешті не заснув, примостивши скуйовджену голову на підлокітник дивана.

Ближче до вечора Сергій вимкнув світло, розпалив вогонь у каміні, приніс із кухні пляшку віскі та дві склянки. Ми сиділи на підлозі перед диваном із заснулим Мишком, якого я вкрила пледом, і сьорбали віскі; тепле помаранчеве мерехкотіння вогню в каміні змішувалося з блакитним світінням екрана, телевізор тихенько бубонів і показував переважно ті ж кадри, які ми бачили вранці, — диктори на тлі географічних мап із червоними позначками, спорожнілі вулиці різних міст, автівки «швидкої допомоги», військові, розподіл ліків і продовольства (обличчя людей, які стояли в чергах, відрізнялися лише кольором масок), закрита Нью-Йоркська фондова біржа. Я вже нічого не перекладала, ми сиділи мовчки та просто дивилися на екран, і на якусь мить мені раптом здалося, що це звичайний вечір, яких уже було багато в нашому житті, і ми просто переглядаємо нуднуватий фільм про кінець світу, у якому трохи затягнулася зав'язка сюжету. Я поклала голову Сергія на плече, він обернувся до мене, погладив по щоці та сказав мені на вухо, щоб не розбудити Мишка:

— Маєш рацію, мала, усе це просто так не закінчиться.

Звук, який розбудив мене, припинився тієї миті, коли я розплющила очі; у кімнаті було темно — вогонь у каміні згас, а останні червонуваті вуглинки вже не давали світла,

позаду сопів Мишко, поруч зі мною — сидячи, відкинувши голову назад, — спав Сергій. Спина мені затекла від тривалого сидіння на підлозі, але я не ворушилася, намагаючись пригадати, що саме змусило мене прокинутися, — кілька нескінченно довгих секунд я сиділа в цілковитій тиші, напружено прислухаючись, і щойно майже повірила в те, що цей дивний звук просто наснився мені, він пролунав знову, просто за моєю спиною — вимогливий, гучний стукіт у шибку. Я обернулася до Сергія та схопила його за плече — у напівтемряві побачила, що очі його розплющені; він притулив палець до вуст, потім, не зводячись на ноги, трохи нахилився праворуч і намацав вільною рукою чавунну кочергу, що висіла біля каміна, і вона стиха брязнула, коли він знімав її з гачка. Уперше за два роки, які ми мешкаємо в цьому світлому, легкому та прекрасному будинку, я серйозно пошкодувала про те, що замість похмурої цегляної фортеці із заґратованими віконцями-біїницями, як у більшості наших сусідів, ми вибрали повітряну дерев'яну конструкцію з прозорим фасадом із величезних, аж до даху, вікон; я зненацька відчула крихкість цього скляного захисту, немовби наша вітальня й увесь будинок позаду неї, з усіма його затишними дрібницями, улюбленими книжками, легкими дерев'яними сходами, із Мишком, який безтурботно спав на дивані, — лише іграшковий ляльковий будиночок без передньої стіни, куди будь-якої миті ззовні може проникнути гігантська чужа рука й порушити звичний устрій, переворухити, розсипати, висмикнути будь-кого з нас.

Ми подивилися в бік вікна — біля балконних дверей, що вели на веранду, на тлі нічного неба виразно темніла людська постать.

Сергій спробував підвестися; я вчепилася в руку, в якій він стискав кочергу, і зашепотіла:

— Почекай, не вставай, не треба.

І тут за склом почувся голос:

— Ну чого ви там завмерли, захисники Брестської фортеці? Я чудово бачу вас крізь скло. Сергію, відчиняй!

Сергій із брязкотом упустив кочергу на підлогу й кинувся до балконних дверей; прокинувся Мишко, сів на дивані й тер очі, дикувато роззираючись; двері відчинилися, у вітальні запахло морозним повітрям і тютюном, а чоловік, який стояв за склом, зайшов досередини та промовив:

— Увімкніть світло, партизани, хай вам грець.

— Привіт, тату, — сказав Сергій, намагаючи вимикача на стіні, і аж тепер я видихнула, звелася на ноги й підійшла ближче.

Під час нашого знайомства три роки тому — а Сергій познайомив мене зі своїм батьком не відразу, а майже за пів року після того, як його колишня дружина нарешті послабила хватку, пристрасті після розлучення трохи вщухли й наше життя помалу почало входити в нормальну колію, — Батько Сергія завоював моє серце просто з порога невеликої квартирки в Чертаново, яку ми із Сергієм винайняли, щоб жити разом. Він з апетитом оглянув мене з голови до ніг, міцно та якимось зовсім не по-батьківськи обійняв і відразу велів називати його «татом Борею», хоча я так жодного разу й не змусила себе вимовити це — спершу взагалі уникаючи безпосередніх звертань, а потім, ще за рік або близько того, зупинившись на нейтральному «тато», — на «ти» я з ним так і не перейшла. Мені від початку було дуже легко з ним — легше, ніж у компанії друзів Сергія (які звикли бачити його з геть іншою жінкою) з їхніми підкресленими, ввічливими паузами, які вони робили щоразу, коли я говорила щось, так, немов їм потрібен був час, щоб згадати, хто я така. Я постійно ловила себе на спробах сподобатися їм — майже за будь-яку ціну, це була якась дитяча, дурна конкуренція з жінкою, перед якою я почувалася винуватою,

за що себе й ненавиділа. Тато Боря гостював у нас нечасто — у них із Сергієм сталася якась складна історія в минулому, імовірно, ще в дитинстві Сергія, про яку вони ніколи не розповідали; мені завжди здавалося, що Сергій одночасно пишається батьком і соромиться його, вони рідко телефонували один одному, а бачилися ще рідше — його навіть не було на нашому весіллі. Я підозрювала, що це через брак пристойного костюма — доволі давно він, несподівано для всіх, облишив кар'єру університетського викладача, здав свою невелику московську квартирку й виїхав у село десь під Рязанню, де відтоді й мешкав майже безвилазно в старому одноповерховому будинку з пічкою та з туалетом на вулиці, потихеньку браконьєрив і, за словами Сергія, глибоко пиячив із місцевими мужиками, поміж яких завоював собі незаперечний авторитет.

Він стояв посеред освітленої тепер вітальні, мружачись від раптового світла, — на ньому була стара мисливська куртка Сергія, а на ногах чомусь зворушливі сірі валянки без калош, навколо яких на теплій підлозі вже починала утворюватися калюжка. Сергій смикнувся було йому назустріч, але вони якось ніяково застигли за крок один від одного й так і не обійнялися, а замість цього обернулися до мене — і тоді я стала між ними й обійняла їх обох; крізь густі затишні запахи диму й тютюну раптом виразно вийнуло спиртом, і я подумки здивувалася тому, як він примудрився доїхати до нас, — але потім мені спало на думку, що навряд чи на дорогах зараз цим хтось переймається. Я притулилася щокочо до витертого коміра його мисливської куртки й мовила:

— Як добре, що ви тут. Їсти хочете?

За чверть години на плиті шкварчала яечня, і ми всі — включно з Мишком, який відчайдушно витріщався, намагаючись не заснути, — сиділи навколо кухонного столу; годинник показував пів на четверту ранку, і вся кухня вже

пропахла жахливими батьковими цигарками — він визнавав лише «Яву» і зневажливо відмовився від «Кента», запропонованого Сергієм. Поки готувалася їжа, вони із Сергієм устигли випити «по одній», а коли я поставила перед ними тарілки, від яких ішла пара, і Сергій приготувався налити ще, тато Боря несподівано накрив чарку своєю великою долонею з пожовклими прокуреними пальцями та сказав:

— Та ні, годі світського життя, мабуть. Я приїхав вам сказати, діти, що ви ідіоти. Якого біса ви сидите в цьому своєму склянному будинку з цією своєю яечнею та робите вигляд, що все гаразд? У вас навіть хвіртка не замикається. Звісно, ваша кумедна хвіртка, декоративний парканчик і взагалі вся ця пародія на безпеку навіть дитину не зупинить, та я все ж очікував від вас більшої кмітливості.

Тон у нього був жартівливий, але очі не усміхалися, — я раптом помітила, що його велика рука, у якій він тримав чергову запалену цигарку, тремтить від втоми й попіл падає просто в тарілку з яечнею, обличчя в нього сіре, а під очима — темні кола. У своєму светрі з розтягнутим коміром, що його колір уже неможливо було визначити (напевно, теж Серьожин), товстих штанях і валянках, які й не подумав зняти, видавався він посеред нашої світлої елегантної кухні величезним чужорідним птахом, а ми втрьох дійсно сиділи навколо нього, як перелякані діти, і ловили кожне його слово.

— Я дуже сподівався, що вас тут уже не знайду, — гадав, вам вистачило глузду допетрати, що коїться, і ви давно вже забили дошками свій ляльковий будиночок і втекли звідси, — продовжив він, підхопивши виделкою майже половину яечні й так і тримаючи її підвішеною. — Але, зважаючи на ваш усім відомий бездумний ідіотизм, я вирішив таки в цьому переконатися і, на жаль, мав рацію.

Ми мовчали — не мали що відповісти. Тато з жалем подивився на яечню, що тремтіла на виделці, поклав її назад

на тарілку й відсунув убік; видно було, що він думає, як почати, і якась частина мене вже знала, що саме він зараз нам скаже; тож, аби відтягнути цю мить, я зібралася підвестися та прибрати зі столу, але тато Боря жестом зупинив мене й заговорив:

— Почекай, Аню, це недовго. Місто закрили два тижні тому, — він сидів тепер, склавши руки перед собою та опустивши голову, — а з часу, коли з'явилися перші хворі, минуло трохи більше двох місяців, якщо, звісно, нам не брешуть. Я не знаю, скільки людей мало померти, щоб вони закрили місто, але, судячи з того, що вони вже вимкнули нам телефони, усе відбувається швидше, ніж вони сподівалися. — Він підняв голову й подивився на нас. — Ну ж бо, діти, зробіть розумніші обличчя, невже ви ніколи не чули, що таке математична модель епідемії?

— Я пам'ятаю, тату, — сказав раптом Сергій.

— А що таке модель епідемії? — запитав Мишко. Очі в нього були круглі.

— Це дуже давня штука, Мишку, — сказав тато Боря, але дивився на мене. — Ми це прораховували ще в сімдесяті роки для Інституту Гамалії. Я, звісно, давно вже вийшов у тираж, але гадаю, що загальні принципи не змінилися — точні науки не проп'еш, діти. Це як їздити на велосипеді. Якщо стисло, то все залежить від хвороби — як саме вона передається, наскільки заразна, чи тривалий у неї інкубаційний період і який відсоток смертності. А ще дуже важливо, як саме влада з цією хворобою бореться. Ми прорахували тоді сімнадцять інфекцій — від чуми до банального грипу, я не лікар, я — математик і про цей новий вірус знаю дуже мало. Не буду мучити вас диференціальними рівняннями, але, судячи зі швидкості, з якою все розвивається, карантин їм не надто допоміг — замість того щоб одужувати, люди мруть, і мруть швидко. Може,

вони не так цей вірус лікують, може, не мають чим його лікувати, а може, просто ще не винайшли способу. Хай там як, сумніваюся, що місто вже загинуло, проте загине, незабаром; і коли все це почнеться, на нашому місці я намагався б опинитися від нього якомога далі.

— Що почнеться? — запитала я.

Тут заговорив Сергій:

— Вони прорвуться, Анько. Ті, хто в місті. Ті, хто не встиг захворіти, разом із тими, хто вже заразився, але ще не знає про це; а ще вони візьмуть із собою тих, хто насправді хворий, тому що не можна ж їх там залишити. Вони поїдуть повз нас хто куди, стукатимуть у твої двері та проситимуть води, або поїсти, або переночувати, і щойно ти погодишся бодай на щось із цього, то захворієш.

— А якщо ти їм відмовиш, Аню, — сказав тато Боря, — вони можуть дуже образитися на тебе, тож уся ця історія не обіцяє нам нічого, крім халепи.

— Скільки в нас часу, тату, як ти гадаєш? — запитав Сергій.

— Не дуже багато. Щонайбільше тиждень, і я дуже сподіваюся, що ми не запізнимось. Я, звісно, сварив вас, діти, а сам... Ви ж лише дурні маленькі буржуї, а мені, старому бевзеві, треба було не горілку пити у своєму селі, а їхати до вас відразу, щойно вони оголосили цей свій карантин. Деякі потрібні речі я привіз із собою — але не всі, звісно, грошей у мене було небагато, і я поспішав, тому попереду в нас кілька метушливих днів. Сергію, піді-но відчини ворота, треба загнати мою автівку у двір. Боюся, що моя старенька нікуди вже не поїде — останні кілометри я неабияк побоювався, що доведеться добиратися до вас пішки. — І поки він підводився й видобував із кишень ключі, я дивилася на нього й думала про те, що цей недолугий «шумний» чоловік, — про якого ми геть забули і якому жодного разу

не зателефонували відтоді, як усе це сталося, щоб дізнатися, як він, — залишив своє рязанське село, завантажив в автівку весь свій нехитрий скарб і ладний був облишити його посеред дороги, якщо здохне двадцятирічна «Нива», і йти по морозу, просто щоб переконатися в тому, що ми все ще тут, і змусити нас зробити те, що здавалося йому розумним. Видно було, що Сергій подумав про те саме, — мені навіть здалося, що він скаже щось іще, але він просто взяв ключі від автівки й попрямував до виходу.

Коли двері за ним зачинилися, ми залишилися на кухні втрюх; тато Боря знову сів, подивився на мене без усмішки та сказав:

— У тебе кепський вигляд, Аню. Мама?..

Я швидко похитала головою й відчула, як морщиться моє обличчя. Він одразу ж узяв мене за руку й поставив ще одне запитання:

— Про Іру з Антоном чутно що-небудь?

І тоді я відчула, як сльози висихають у мене в очах, не встигнувши пролитися. Забула, геть забула і про Серьожину першу дружину, і про п'ятирічного Антона. Я притиснула руку до рота і з жахом похитала головою ще раз. Борис насупився й запитав:

— Як ти гадаєш, він погодиться поїхати без них? — І тут-таки сам собі відповів: — Утім, нам для початку треба ще придумати, куди саме поїдемо.

Цієї ночі ми вже більше нічого не обговорювали. Коли Сергій зайшов до хати, згинаючись під вагою величезного брезентового рюкзака, тато схопився йому назустріч, кинувши на мене короткий попереджувальний погляд, і розмову було завершено. Наступні пів години вони, щоразу старанно тупаючи ногами на порозі, щоб струсити сніг із взуття, носили з «Ниви», що стояла тепер на паркінгу

перед будинком, якісь мішки, сумки й каністри. Сергій запропонував було залишити більшість речей у автівці: «Вони ж не потрібні нам просто зараз, тату», але тато Боря був непохитний, і незабаром увесь його розмаїтий багаж було складено на зберігання в кабінеті, куди потім подався й він сам, відмовившись від запропонованого гостьового комплекту білизни.

— Не треба мені стелити, Аню, я чудово влаштуюся на дивані, спати залишилося недовго. Замкніть двері й лягайте, уранці поговоримо, — сказав він. Так і не знявши вальянків, потупотів у кабінет, залишаючи мокрі сліди на підлозі, і щільно зачинив за собою двері.

Це прозвучало як команда. Спочатку, не сказавши нам ані слова, подався в ліжко Мишко — я чула, як нагорі грюкнули двері до його кімнати. Сергій замкнув дім і теж пішов нагору, а я пройшла по першому поверху, вимикаючи світло. Відколи ми переїхали сюди, цей тихий нічний обхід став одним із моїх улюблених ритуалів — після від'їзду гостей або після звичайного спокійного вечора втрюх дочекатися, коли Сергій й Мишко розійдуться по спальнях, а потім витрусити попільнички, прибрати посуд зі столу, поправити подушки на дивані, викурити в тиші останню цигарку й піднятися освітленими сходами на другий поверх, залишивши внизу затишну сонну темряву, трохи постояти біля Мишкових дверей і, нарешті, зайти до нашої прохолодної темної спальні, скинути одяг, ковзнути під ковдру до сонного Сергія та пригорнутися до його теплої спини.

* * *

Я прокинулася, розплющила очі й поглянула у вікно, намагаючись збагнути, котра година, — але за сірою листопадовою напівтемрявою за вікном годі було здогадатися,

ранок зараз чи друга половина дня. Місце в ліжку поруч зі мною було порожнє, і якийсь час я лежала нерухомо, прислухаючись, — у будинку було тихо. Ніхто не розбудив мене, і я ще боролася зі спокусою заплющити очі й заснути знову, як часто робила останніми днями, але потім усе-таки змусила себе встати, накинути на плечі халат і спуститися донизу. Мені не здалося — будинок був порожнім. На кухні знову пахло батьковими цигарками, на столі серед залишків сніданку стояв ще теплий кавник; я налила собі кави й почала збирати зі столу тарілки. Цієї миті грюкнули вхідні двері й зайшов тато Боря.

— Здохла автівка, — сказав він якимось переможно, немов радіючи з того, що мав рацію. — Доведеться залишити стареньку тут. Добре, що у вас обох позашляховики, була б у тебе якась дівчача цяцьковина на колесах, не знаю, що б ми робили.

— Доброго ранку, тату, — сказала я. — А де Сергій і Мишко?

— Ми не хотіли тебе будити, Аню. — Він підійшов ближче й поклав руку мені на плече. — Занадто змучений вигляд ти мала вночі. Ну ж бо, пий каву, у нас багато справ із тобою. Сергія з Мишком я послав на закупа — не хвилюйся, далі Звенигорода вони не поїдуть, та це й не потрібно. Список у нас великий, але не дуже різноманітний, усе можна придбати на околицях. Якщо пощастить і сусіди ваші ще не збагнули, що запасатися треба не вермутом та оливками без кісточок, то за кілька днів зберемо все, що потрібно, і можна буде вирушати.

— А куди ж ми поїдемо?

— Для початку головне — виїхати звідси. Занадто ви близько до міста, Аню, а для нас тепер що далі, то краще. Ми із Сергієм поговорили вранці, вирішили, що спершу повернемося до мене, в Льовіно, — усе-таки двісті кілометрів від Москви, людей небагато, від траси далеко, у нас

там річка, ліс, мисливське господарство поруч; поїдемо туди, а далі побачимо.

За денного світла, у звичній затишній атмосфері нашої кухні — запах кави, неприбраний посуд на столі, хлібні крихти, Мишкова домашня помаранчева кофта з каптуром, перекинута через спинку стільця, — усе, про що йшлося вчора за цим столом, сьогодні здавалося нереальною фантазією. За вікном проїхала автівка. Я уявила темний маленький двокімнатний будиночок, у який ми навіщось мусимо переїхати з нашого продуманого зручного світу, але не мала сил сперечатися.

— Що я маю робити? — запитала. Певно, з виразу мого обличчя він здогадався, про що я думаю, і те, що я не заперечувала, утішило його.

— Нічого, Аню, покатаємося. Можна подумати, вам є чим зайнятися, — сказав він примирливо. — А якщо раптом виявиться, що я помиляюся, ви завжди зможете повернутися. Ходімо, покажеш мені, де у вас теплі речі, я склав тобі список — подумай, може, ти захочеш узяти ще щось.

За якусь годину на підлозі нашої спальні з'явилися купки одягу: теплі куртки, вовняні шкарпетки, светри, білизна; на особливе татове схвалення заслужили добротні черевики на хутрі, які Сергій купив нам із Мишком торік, перед поїздкою на Байкал. «Діти, ви не безнадійні!» — оголосив він урочисто. Я виносила речі з гардеробу, а він сортував їх; час від часу я підходила до вікна й дивилася на дорогу — сутеніло, і мені дуже хотілося, щоб Сергій з Мишком повернулися швидше. У будинку навпроти спалахнуло світло. Укотре підійшовши до вікна, я помітила чоловічу постать на балконі другого поверху — це Ляоня вийшов покурити, Марина не дозволяла йому диміти в будинку. Побачивши мене, він помахав рукою, і я знову звично подумала про те, що треба на-

Літературно-художнє видання

ВАГНЕР Яна
Вонгозеро. Епідемія
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. М. Шелест*
Редактор *М. Л. Лола*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Т. В. Немировська*

Підписано до друку 16.02.2021.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturnaya». Ум. друк. арк. 21.
Наклад 2500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано у АТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безкоштовний каталог**

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

Вагнер Я.

В12 Вонгозеро. Епідемія : роман / Яна Вагнер ; пер. С. Костельника. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 400 с.

ISBN 978-617-12-8633-7

По-справжньому ми злякалися того дня, коли оголосили про закриття метро. Подзвонила мама: «У магазинах порожні полиці... Знаєш, дитинко, мені стає якось лячно, на вулиці всі в масках». Потім Сергій, мій чоловік, не зміг дотелефонуватися на роботу, мобільний зв'язок завис, як у новорічну ніч, — мережа перевантажена й короткі гудки, а до кінця дня новини посипалися одна за одною: комендантська година, заборона на пересування містом, патрулі, роздавання ліків і продуктів за талонами, комерційні організації закрито, у школах і дитячих садках організовано пункти екстреної допомоги. Але насправді то були не пункти, а лазарети, переповнені тяжкохворими, яких клали просто на підлогу. Інфікованих щодень більшало, а надії меншало. Але цей жах був лише початком. І тоді розверзлося пекло...

УДК 821.161.1